

Sygn. akt VU 774/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Tomczyk

Protokolant stażysta Katarzyna Pielużek

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 lipca 2016 r. sygn. ENS/10/042077360

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. P. prawo do emerytury z dniem (...) 2016 roku.

Sygn. akt V U 774/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił K. P. prawa do emerytury z uwagi na brak 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Od decyzji powyższej odwołanie w dniu 12 sierpnia 2016 roku złożył wnioskodawca wskazując, iż jest ona dla niego krzywdząca bowiem wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych podczas zatrudnienia w: - (...) w R. polegającą na lakierowaniu pistoletem lakierniczym pojazdów samochodowych oraz w - Wytwórni (...) w R. wykonując lakierowanie pistoletem natryskowym konstrukcji stalowych.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. P., urodzony w dniu (...), złożył w dniu (...) 2016 roku wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił ogólny staż pracy wynoszący 26 lat, 4 miesiące i 7 dni.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w:

- od 25 marca 1974 roku do 17 kwietnia 1982 roku w Wytwórni (...) na stanowisku malarz konstrukcji stalowych,

- od 21 kwietnia 1982 roku do 31 marca 1994 roku w (...) w R. na stanowisku mechanik samochodowy – blacharz i mechanik – lakiernik, bowiem zdaniem organu rentowego zajmowane stanowiska oraz przedłożone dokumenty nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie charakteru wykonywanej pracy, a stanowiska pracy wymienione w świadectwach pracy nie znajdują potwierdzenia w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

(dowód: decyzja z dnia 19 lipca 2016 roku- k. 22 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie- k. 12 akt sprawy)

W okresie od 25 marca 1974 roku do 17 kwietnia 1982 roku K. P. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Wytwórni (...) w R. na stanowisku malarza konstrukcji stalowych. W okresie od 23 października 1979 roku do 2 kwietnia 1982 roku do skarżący odbywał zasadniczą służbę wojskową. W okresie czasu od dnia 1.10.1976 r. do dnia 30.11.1976 r. ubezpieczony był oddelegowany do pracy w magazynie hutniczym, zaś w okresie od dnia 10.08.1977 r. do dnia 20.08.1977 r. - na stanowisko rozdzielecy robót.

Dnia 12 marca 1975 roku wnioskodawca uzyskał tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie malarz konstrukcji stalowych metodą hydrodynamiczną.

Na początku zatrudnienia w (...)” do obowiązków skarżącego należało ręczne malowanie chemicznymi farbami podkładowymi typu minia konstrukcji stalowych o wysokości 1,5 m od poziomu „0” w górę na terenie budowy. Jesienią 1974 roku skarżący został przeniesiony na halę, gdzie wykonywał te same czynności co na terenie budowy. Po wprowadzeniu do zakładu w 1975 roku do użycia pistoletów hydraulicznych wnioskodawca wykonywał malowanie farbami antykorozyjnymi typu minia oraz farbami chlorokauczukowymi metodą natryskową. Wnioskodawca pracował na hali, dopiero pod koniec zatrudnienia, po uruchomieniu kabin lakierniczych w latach 1978-1979 ubezpieczony wykonywał pracę w kabinach lakierniczych. Wnioskodawca wykonywał powyższe czynności przez całą dniówkę roboczą, w ramach pracy nie wykonywał innych czynności. W związku z wykonywaniem pracy wnioskodawca otrzymywał dodatek za prace w warunkach szkodliwych oraz darmowe posiłki regeneracyjne.

(dowód: świadectwo pracy - k. 20, karta obiegowa zmiany –k. 25, pismo o powierzeniu obowiązków –k. 27, zaświadczeni - k. 29, karta powołania - k. 43, pismo- k. 45, pisma o oddelegowaniu – k. 34-35, pismo o zmianie stanowiska pracy– k. 38 zeznania świadków: A. G. – k. 57 odwrót – 58, S. J. – k.58, przesłuchanie wnioskodawcy – k. 82 w zw. z k. 50 i k. 58 odwrót)

K. P. wykonując prace malarskie w Wytwórni (...), jako malarz konstrukcji stalowych wykonujący prace w jej początkach – ręcznie minią, później natryskowo farbami antykorozyjnymi, pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku, o którym mowa w Wykazie A Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym, pod poz. 72 malowanie minią do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze oraz w załącznikach Nr 1: Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym, poz. 72 pkt 1 i pkt 2 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. (Dz.Urz. MBiPMB nr 3, poz. 6) lub Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym poz. 72 pkt 1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu metalowego (Dz.U. MHiPM Nr 1-3, poz. 1).

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu (...) - k. 63-72 akt sprawy)

W okresie od 21 kwietnia 1982 roku do 31 marca 1994 roku ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Państwowym Ośrodku (...) w R. na stanowisku mechanika samochodowego - blacharza oraz malarza – lakiernika samochodowego.

(dowód: świadectwo pracy, umowa o pracę - w aktach osobowych)

Podczas zatrudnienia w (...) w R. skarżący zajmował się wyłącznie lakierowaniem wysokociśnieniowym pistoletem hydraulicznym naprawionych w Zakładzie podzespołów samochodów oraz ciągników, głównie kabin. Ubezpieczony wykonywał pracę w lakierni w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: zeznania świadków: H. C. – k58- 58 odwrót, W. K.– k.58 odwrót, przesłuchanie wnioskodawcy – k. 82 w zw. z k. 50 i k. 58 odwrót)

Wnioskodawca wykonując prace malarskie oraz ciągników, jako malarz lakiernik pracował w pełnym wymiarze czasu pracy przy lakierowaniu natryskowym na stanowisku, o którym mowa w Wykazie A Dział XIV (race różne) pod poz. 17 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze – lakierowanie ręczne lub natryskowe – nieizolowane oraz w załącznikach Nr 1 Dział XIV do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. lub dział XIV poz. 17 zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu (...) - k. 63-72 akt sprawy)

Pracodawcy skarżącego nie wystawili mu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za sporne okresy zatrudnienia.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach

szczególnej jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Wytwórni (...) w R. od 25 marca 1974 roku do 17 kwietnia 1982 roku oraz w Państwowym Ośrodku (...) w R. od 21 kwietnia 1982 roku do 31 marca 1994 roku był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach osobowych i emerytalnych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę tj. czy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach za ten okres zatrudnienia.

Organ rentowy twierdził, że zajmowane stanowiska oraz przedłożone dokumenty nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie charakteru wykonywanej pracy, a stanowiska pracy wymienione w świadectwach pracy nie znajdują potwierdzenia w wykazie A i B rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wnioskodawca wnosił o zaliczeniu mu powyższych okresów zatrudnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych podczas zatrudnienia w zakładzie (...) polegającą na lakierowaniu pistoletem lakierniczym pojazdów samochodowych oraz (...) wykonując lakierowanie pistoletem natryskowym konstrukcji stalowych.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c. i art. 3 i 232 k.p.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca sprostował temu obowiązkowi.

Charakter pracy wnioskodawcy w Wytwórni (...) w R. od 25 marca 1974 roku do 17 kwietnia 1982 roku, Sąd ustalił na podstawie dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego oraz zeznań świadków A. G., oraz S. J., korespondujących ze sobą oraz zgodnych z zeznaniami wnioskodawcy, którzy pracowali razem z wnioskodawcą, wobec czego dysponowali bezpośrednio, a co za tym idzie wiarygodną wiedzą, co do czynności wykonywanych przez skarżącego.

Na podstawie w/w materiału dowodowego Sąd ustalił, że do obowiązków wnioskodawcy w całym spornym okresie należało ręczne oraz natryskowe malowanie farbą antykorozyjną typu minia lub farbą chlorokauczkową konstrukcji stalowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z kolei zakres wykonywanych przez skarżącego czynności podczas zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w R. w okresie od 21 kwietnia 1982 roku do 31 marca 1994 roku Sąd ustalił na podstawie dokumentacji pracowniczej oraz zgodnych zeznań świadków H. C. oraz W. K., jak również korelujących z nimi zeznań samego skarżącego, którzy w

spornym okresie pracował wspólnie z wnioskodawcą w tym samym zakładzie i mieli z nim bezpośredni kontakt wobec tego mieli szczegółową wiedzę, co do czynności wykonywanych przez skarżącego.

W okresie zatrudnienia w (...) R. wnioskodawca zajmował się lakierowaniem natryskowym - niezhermetyzowanym za pomocą wysokociśnieniowego pistoletu hydraulicznego podzespołów samochodów oraz ciągników. Wnioskodawca pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W celu rozstrzygnięcia czy ustalony przez Sąd charakter pracy wnioskodawcy był pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy emerytalnej Sąd powołał dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Biegły opierając się na analizie materiałów dowodowych zebranych w aktach sprawy, aktach osobowych wnioskodawcy, a także dokumentacji ubezpieczeniowej ZUS wskazał, że K. P. wykonując prace malarskie w Wytwórni (...), jako malarz konstrukcji stalowych wykonujący prace w jej początkach – ręcznie minią, później natryskowo farbami antykorozyjnymi, pracował w pełnym wymiarze czasu przy malowaniu minią. Z kolei odnosząc się do zatrudnienia w (...) R. biegły stwierdził, że ubezpieczony w spornym okresie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy przy lakierowaniu ręcznym lub natryskowym – niezhermetyzowanym.

Opinia biegłego została sporządzona w sposób rzetelny, jasny oraz logiczny i rozstrzygają dostatecznie sporną kwestię. Wobec tego opinia ta dała Sądowi asumpt do uznania, iż wnioskodawca w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy emerytalnej.

Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłych jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii (tak postanowienie SN 2000.11.27. I CKN 1170/98 OSNC 2001 nr 4 poz. 84). Niewątpliwie w niniejszej sprawie opinia biegłego sądowego jest stanowcza i zdecydowana, a także w opinii Sadu oparte na kompleksowej wiedzy biegłego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Prace przy malowaniu minią ustawodawca zalicza do prac w warunkach szczególnych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w Wykazie A Dziale III (w hutnictwie i przemyśle metalowym), poz. 72 oraz w załącznikach Nr 1: Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym, poz. 72 pkt 1 i pkt 2 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. (Dz.Urz. MBiPMB nr 3, poz. 6) lub Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym poz. 72 pkt 1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu metalowego (Dz.U. MHiPM Nr 1-3, poz. 1).

Z kolei prace przy lakierowaniu ręcznym lub natryskowym zalicza do prac w warunkach szczególnych wymienionych w załączniku do rozporządzenia z dnia z dnia 7 lutego 1983 r. w Wykazie A Dziale XIV, poz. 17 oraz w załącznikach Nr 1 Dział XIV do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. lub dział XIV poz. 17 zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r.

Wobec tego Sąd Okręgowy uznał, że w okresie zatrudnienia w Wytwórni (...) w R. od 25 marca 1974 roku do 17 kwietnia 1982 roku oraz w Państwowym Ośrodku (...) w R. od 21 kwietnia 1982 roku do 31 marca 1994 roku wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę, iż ubezpieczony spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki do nabycia emerytury, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz wymagany okres zatrudnienia (25 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem (...) 2016 roku, z dniem spełnienia ostatniej przesłanki koniecznej do przyznania prawa do emerytury tj. z dniem złożenia przez skarżącego wniosku emerytalnego.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.